

TOMÁŠŮV PŘÍBĚH – přežil **kruté** dětství

Každý mladý člověk, který přichází do střediska, bez rozdílu zda je starší, nebo mladší, si s sebou přináší svůj životní příběh. Pedagogové jich během roku vyslechnou spoustu. Přesto některé z nich vybočují z řady na naše poměry zvlášť děsivým způsobem...

Jedním z nich je příběh dnes již dvacetiletého Tomáše, který je v současné době klientem klubů Valdocco a Maják, do střediska však chodí již víc než deset let. „Vyrůstal jsem s rodiči a mladším bratrem Martinem v dvoupokojovém bytě v Havířově,“ vzpomíná na své dětství. Otec pracoval na šachtě a matka v jedné firmě v Havířově. Na první pohled spořádaná rodina. Matce se však příliš pracovat nechtělo, a tak začala využívat své syny k tomu, aby získala „paragraf“ a nemusela do práce. Často s nimi chodila k lékařům pod záminkou, že jsou nemocní, i když jim nic nebylo. Kvůli častým absencím ve škole se Tomášovi nepodařilo zvládnout první třídu, tudíž ji musel opakovat. Otec na matku nesmírně žárlil a často ji doma bil, mnohdy v podnapilém stavu. Svůj hněv obracel i proti klukům. „Často jsem musel matku chránit před bitím,“ vzpomíná Tomášův bratr Martin. „Jednoho dne otec matku hrozně mlátil a ona se před ním schovala pod postel, on se chytil rukama rámu postele a kopal do ní. Snažil jsem se ho odtrhnout, ať ji nechá být. Byl opilý. Vzal zapalovač a zapálil prostěradlo na posteli, kde zrovna spal brácha. Snažil jsem se to uhasit. Jindy zase v afektu prohodil našeho křečka oknem,“ vzpomíná Tomášův bratr. Matka často musela utíkat i s kluky z bytu a schovávat se před svým mužem. Jednoho dne od něj odešla ke svým rodičům. Otec však přišel a škemral, ať ho vezme zpátky. Vrátila se tedy k němu a ještě ten večer ji zmlátil znovu. Později si otec našel novou zábavu, vyesdával venku u pouličních stánků s občerstvením a popíjel. Matce se to zalíbilo a brzy následovala jeho životní styl. Otce vyhodili z práce, začaly narůstat dluhy, domů si vodili kamarády a popíjeli společně.

NIKDY NENÍ TAK ZLE, ABY NEMOHLO BÝT JEŠTĚ HŮŘ

Když bylo Tomášovi patnáct let, zemřel mu dědeček a on se společně se svými rodiči a bratrem odstěhoval k babičce do podnájmu, byt museli kvůli dluhům opustit. Tam se

vše rozjelo ve velkém. Rodiče pili společně s babičkou, mejdany v jejich bytě pokračovaly. Kluci bydleli společně se svými rodiči v jednom pokoji, kde měli pouze čtyři postele. Tento neustále zakouřený pokoj sloužil rodičům jako místo setkávání s jejich kamarády a společného popíjení. Kluci chodili do školy nevyspalí, Martin dokonce musel opakovat ročník na učilišti. „Často jsem chodil na středisko nebo jsem byl venku,“ vypráví Tomáš. Ve středisku se i učil, doma neměl potřebný klid. Vždy tu našel zázemí a lidi ochotné mu pomoci, což mu pomohlo úspěšně dokončit tři roky učebního oboru a dodělat si devátou třídu.

Situace doma se však zhoršovala. Rodiče se topili v dluhích a v alkoholu. Doma vytrhali vše hliníkové (hliníkové části ledničky, žaluzie) a prodávali do sběru, aby měli na alkohol. Postupně přestávali domů kupovat i jídlo. Tomáš už byl v té době plnoletý, dostával však na sebe pouze přídatky, které mu stačily na jídlo tak sotva na čtrnáct dní, zbytek měsíce hladověl. Rodiče chodili vybírat popelnice, vybírali i zkažené jídlo z kontejnerů velkých supermarketů, které si odnášeli domů. Tomáš nastoupil na druhý učební obor, ze kterého měl šanci dostat se na nástavbu a udělat si maturitu. Do školy však opět zaspával nebo nedošel vůbec, protože

kvůli nočním mejdanům rodičů nebyl schopný ráno vstát. Začalo se na něm podepisovat i časté hladovění.

POMOHLI VE VALDOCCU

Po otevření klubu Valdocco jej začal Tomáš navštěvovat. Pracovníci klubu již měli signály ze střediska, že s Tomášem není něco v pořádku. Tomáš se brzy svěřil nejen s tím, že má hlad a doma nemá klid, ale také s obavou, že bude brzy bydlet na ulici, neboť kvůli velkým dluhům na nájemném jim všem hrozilo vystěhování z bytu. Pedagogové nečekali a začali jednat. Navštívili společně s Tomášem odbor sociálních věcí Magistrátu města Havířova a Tomášova situace se začala řešit. Dostal nejen peníze, ale magistrát také jemu i Martinovi zaplatil ubytovnu, takže měli možnost odstěhovat se od rodičů a začít znovu. Tomáš se začal velmi rychle zotavovat, podal si žádost o sociální byt a netrvalo ani rok a dnes už bydlí společně s bratrem ve svém novém bytě. Stává se z něj vyrovnaný mladý muž, který letos bude dokončovat učiliště a bude pokračovat na nástavbě. Rád by studoval i vysokou školu. A rodiče? Ti po vystěhování z bytu skončili na ulici a Tomáš s nimi nechce mít vůbec nic společného.

Happy End? Snad ano, ale ve vzduchu zůstává viset velká otázka. Jak je možné, že považujeme za samozřejmé, že každý v našem městě má co jíst, na čem spát a že prostěradlo, do kterého se zabalí, mu nepřivodí těžké popáleniny uprostřed noci? V některých příbězích našich mladých lidí je příliš mnoho smutku, násilí a nenávisti a příliš málo bezpečí, opory a zájmu.

Existuje mnoho zázraků, které se dějí kolem nás, ale my je brzy začínáme považovat za samozřejmost a přestáváme žasnout. To, že Tomáš přežil své děsivé a kruté dětství i dospívání a že se před ním otevřela nová a nečekaná cesta, je zázrak, na který nechceme zapomenout. Dává totiž naší práci hlubší smysl, mobilizuje nás k intenzivnímu zájmu o tyto mladé lidi a někde ve větších hloubkách se dotýká naší víry, že u Boha není nic nemožné.

Jména v příběhu byla po dohodě s klienty, kterých se týkal, změněna.

ROMANA MICHAELA MICHALÍKOVÁ,
pedagožka volného času v klubech pro mládež

Když je kapitánem „Ponorky“ kněz

Mladým lidem ve věku 15 – 26 let nabízí havířovské středisko Don Bosko nejen využití jejich volného času, ale také pomoc v obtížných životních situacích. A že jich často není málo. O svou práci s mladými se podělil

P. Marek Jargus, kněz a zároveň psychoterapeut s pastoračním působením pro oběti závislosti na drogách a alkoholu, pro lidi ve vězení v Ostravě a trpícími vážnými životními traumaty v diecézi Ostravsko-opavské. V rámci svého pověření dochází pravidelně do Havířova.

Do havířovských klubů Valdocco a Maják jezdíte už dva roky. Proč?

Především, že se uctivě skláním před těmi, kteří se zde v potu tváře věnují havířovské mládeži ve věku 15 – 26 let celý pracovní týden. Nevstupuji totiž mezi žádné be-ránky anebo slušná „křesťanský“ spořádaná dítě. Přicházím jako externí psychoterapeut, ale pokouším se s sebou přinést i kus svého duchovního nastavení a především svůj lidský zájem o ty, kteří přichází do klubů trávit svůj volný čas.

Jak vaše práce vypadá?

Plynule na sebe nasazují „kostýmy“ jednotlivých rolí, jak je přináší lidská různorodost klientů, spleť jejich někdy velmi pohnutých osudů a také potřeby ostatních kmenových členů týmu. A tak jsem někdy spoluhráčem do počtu ve hře, naslouchajícím vrbou, dozorcem hlídajícím pravidla klubu.

Kapitán P. Marek Jargus v akci.
Snímek CSVČ

KLUBY PRO MLÁDEŽ VALDOCCO A MAJÁK

Mladí lidé, kteří již oslavili své patnácté narozeniny, dále nedocházejí do střediska, ale místo toho jsou jim k dispozici dva kluby – přátelské prostředí vrstevníků a mladých dospělých. Zatímco klub Maják působí v městské části Havířova, klub Valdocco se nachází Šumbarku, sídlí s obecně problémovou mládeží. V obou klubech mají mladí lidé bohatou nabídku využití volného času od fotbalu stolního fotbalu, biliáru, šipek či stolních her přes workshopy, kde se mohou přiučit zcela novým věcem (první pomoc, mixování hudby, batikování, sebeobrana...), až po přednášky, které mají jak vzdělávací, tak výchovnou funkci.

(red)

bu, „sociálním poradcem“ anebo poradcem na vážná životní dilemata. I když se pohybuji po všech místnostech obou klubů, využívám v klubu Valdocco ve zvlášť citlivých případech tzv. „zpovědnici“. Je to oddělená poradenská místnost, která je určená pro soukromá setkání.

Kluby pro mládež, to může být poměrně zajímavé prostředí i „pastoračně“...

Vždy ve středu večer se stávám kapitánem Ponorky. Jedná se o zážitkový a vzdělávací program, který se dotýká nejružnějších témat – hudba, drogy, sex, násilí, Bible, extremismus, lidské vztahy, utrpení a podobně. Pokoušíme se zajet s mladými na hlubinu těchto témat. Mým cílem je navázat vztahy, v nichž je možné nenásilně vstoupit do života mladých „Valdočáků“ a „Majákovců“, doprovodit je v obtížných okamžicích jejich životů a zprostředkovat jim životní hodnoty, na nichž se dá stavět. Spleť jejich osudů bývá někdy neuvěřitelná. (jar, mach)

NA PRAXI DO BOSKA

Studenti škol (SŠ, VOŠ, VŠ) se zaměřením na pedagogiku a sociální práci mohou absolvovat praxi v církevním středisku volného času sv. Jana Boska v Havířově. Konkrétně se jedná o pomoc při doučování a dále o asistenci v hernách, v klubech a v dalších prostorách střediska. V případě zájmu o tento způsob praxe je možné přihlásit se telefonicky či mailem na sekretariátu CSVČ. Vaši nabídku a pomoc rádi uvítáme.

JAN JARGUS,
zástupce ředitele střediska